

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК.

КНИЖКА ІХ.

За вересень 1899 року.

Зміст дев'ятої книжки,

за вересень 1899 року.

РІЧНИК П-ий, ТОМ VII-ий.

	Стор.
<i>Домашня фотографія</i> , оповід. Грицька Коваленка	253—263
<i>Наш альбом:</i>	
1. Жайворонок та свиня, байка Б. Грінченка	264—265
2. Струмочок та річка, байка його-ж	265
3. Стоїть умерти, Кліментій П. Б.	265—266
4. Боязьким, В.	266
<i>В царстві сатани</i> , нариси Мих. Ю. Яцкова.	
1. Недоумна	267—268
2. Пробуджене	269—272
3. Собака	272—273
4. Що-ж робите...	273—275
5. Весняний захват	275—277
<i>Із житєвих малюнків</i> Василя Кравченка.	
1. Похорон	278—286
2. Візник	287—295
<i>Із поеми „Бар-Кохба“</i> Яр. Врхліцкого.	
1. Прольот. При стїнах храма	296—303
<i>Голодний лїс</i> , фінське оповіданє Юхо Рейонена	304—313
<i>Бібліс</i> , мітольоґічне оповіданє Пера Люїса	314—322
<i>Моє житє</i> , оповіданє А. Чехова (V—XX)	323—382
—	
<i>Флямандський рух у Бельгїї від 1830 р.</i> , проф. Генріха Бішофа	137—152
<i>De Polanogit in ukrainicis rebus ignorantia</i> , написав Inquit	153—161
<i>Причинок до історії зносин Галицьких і Угорських Русинів</i> , нап. В. Гнатюк	162—178
<i>Із чужих літератур:</i> Літературна спадщина Альфонса Доде, нап. М. Грушевський	179—196
<i>Хронїка і бібліографія</i>	197—206

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ

ВІСТНИК.

В И Д А Є

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ

РЕДАКЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

**ВОЛОДИМИР ГНАТЮК, МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ,
ДР. ІВАН ФРАНКО.**

За редакцію відповідає: **Володимир Гнатюк.**

Річник II. Том VII.

У ЛЬВОВІ, 1899.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка,
під зарядом К. Беднарського.

I. Літературні вісти і уваги.

Заборона укр. мови на археологічній з'їзді в Києві. Наукове тов. ім. Шевченка одержало від київського відділу комітету для устроєня XI археологічного з'їзду д. 22 ст. ст. листа звістку про заборону укр. мови в виглядонуваню рефератів і дискусій на тому з'їзді. Д. 17. листа председателя головного комітету, графиня Уварова, одержала сю звістку телсграфічно від Великого князя Сергія Михайловича і зараз перестала її голові київського комітету, котрий і завідомив про сей сумний результат наше товариство. Справа буде, здасть ся, мати епілог на самім конгресі. По нашій думці вона повинна довести до ревізії правил усталених для археологічних з'їздів, а особливо статі 29, що виглядає скорше на мішоловку, ніж на правило поважних наукових зібрань. Сказано там: »Всѣ разсужденія и пренія въ засѣданіяхъ съѣзда, какъ общихъ такъ и частныхъ по отдѣленіямъ, происходятъ на русскомъ языкѣ, но Ученый комитетъ можетъ назначить особия засѣданія на французскомъ, нѣмецкомъ и южныхъ и западныхъ славянскихъ языкахъ«. Наукові конгреси в західніх краях відбувають ся — така вже там виробила ся практика — на чотирьох мовах: англійській, французькій, німецькій і італійській. Для чого-б реферати і дебати на російських з'їздах, при задержаню російської мови як урядової, не могли-б відбувати ся на всіх словянських мовах? Здасть ся, ані шкоди з того не було-б

нікому, ані непорозуміння ніякого, бож учені археологи і історики, учасники таких з'їздів, звичайно мусять розуміти словянські мови, бодай ті, на котрих їм приходить ся читати наукові праці в своїм фаху. А класти в самім правилі хитру клявзулю, що допускає на з'їзд принципіально не всі словянські мови, а тільки деякі з них, допускає горинню і долішино лужичську, словінську, а не допускає української, се справді недостойна ігранка. Інцидент з Науковим тов. ім. Шевченка, котрий, знаємо се певно, обурює багато російських учених, що мають на оці тільки інтереси науки без огляду на скриті політичні чи партійні тенденції, повинен би причинити ся до поставленя сеї справи на чистоту.

Справа участі делегатів Наук. Тов. ім. Шевченка в археологічному з'їзді. Міністер освіти повідомив председателя з'їзду, що він може здобути дозвіл на читанне по українськи рефератів галицьких учених на таких умовах: Сі реферати будуть предложені на зовсім особіних засіданях, не публичних, на котрих допущено буде не більш як 25 членів з'їзда, вибраних президією з'їзда. Президія з'їзда дуже обурена такими умовами і не уважала можливим прийняти їх. Розумієть ся, що й наші галицькі учені ніколи не згодили-б ся на таке.

В наслідок такого рішення вислало Наук. Тов. ім. Шевченка до комітету археол. з'їзда в Києві отсе письмо з датою 20.8.18.9: Маємо честь повідомити,

що з причини недопущення українсько-руської мови до рефератів на з'їзді Наукове Тов. ім. Шевченка не може взяти участі в ньому, бо се недопущення не тільки робить практичну перешкоду для тих членів, що не володіють російською мовою, але всім взагалі робить таку участь морально неможливою. Др. І. Франко. В. Гнатюк.

Подаємо тут реєстр рефератів, що мали бути вголошені на з'їзді членами нашого товариства: 1. Про положення галицького Звенигорода, 2. Розкопи в селі Чехах, 3. Мологовський скарб, 4. Антія і їх прародина, 5. Розвідки про руських Хорватів, всі проф. М. Грушевського, 6. Причинки до історії Угро-руської мови і літератури, дра Олександра Колесси, 7. Русини Пряшівської епархії і їх говір, 8. Нісці про Яношіку у Словаки, Польків і Русинів, оба В. Гнатюка, 9. Руські землі польської корони при кінці XV в. 10. Козаки між 1626—1630 р., оба Ст. Рудницького, 11. Діяльність і вірування Гуцулів, В. Шухевича, 12. Історичне тло в Слові о полку Ігоревім, дра В. Козонського, 13. Якуб Гаватович (Гават), автор перших руських інтермедій, М. Павліка, 14. Карпаторуське письменство XVII—XVIII в. 15. Новий причинок до пізнання літературної діяльності Ів. Вишенського, 16. Уривки староруської поеми на апокріфічній темі, 17. Псевдо-Матвієве євангеліє про вроджене і дитство Марії і Ісуса і його сліди в українсько-руській апокріфічній літературі — всі чотири дра Ів. Франка, 18. Зносини Виговського з Польщею Д. Корещяк, 19. Орнамента галицько-руських писанок, 20. Суспільні верстви Галичини XIII в., оба дра М. Кордубі, 21. Угоруські діалекти з неподвижними акцентом, Ів. Верхратського, 22. Причинки до розвою літературного язика в Галичині на основі рукописних матеріалів, І. Кокорузда, 23. Принципи укр.-руської акцентуації і 24. Причинки до пізнання звичасного права галицького народу, оба дра В. Охримовича.

З'їзд славистів. Чеські слависти проф. Гебауер, Кадлец, Махаль, Нідерле, Пастрнек, Полівка, Вльчек і Зубатий розіслали до всіх, хто працює на ниві словянської фільології (розуміючи те слово в найширшій значінню) поклик з запитанням, чи і з якими рефератами були-б згодні взяти участь у з'їзді словянських фільологів, котрий би мав відбутися в 1901 або 1902 році. »Богато є питань — пишуть вони — над якими-б ми ма-

ли радитись. Поперед усього про видане збірного підручника (compendium) про словянську фільологію, якого дуже потрібно. Важною темою могло-б бути питання, як записувати лудові мови або діалекти словянські, як видавати збірну бібліографію. Важно-б було предложити плян видання порядного церковно-словянського словаря, а також загалом видання словарів поодиноких словянських мов, уложених на однастайних основах, а в кінці великого всесловянського словаря. Все се — теми язикові. Подібні теми обробляли би і інші виділи словянської фільології. Даліше з'їзд мав би радити над тим, яким способом мала-б бути плекана словянська фільологія, щоб досягти найкращий успіх. Головно ходило би про студії на університетах, значить, про організацію кафедр слов. фільології, семінарій, наукових подорожей і т. п. Такіх важних питань і предметів до нарад найшлося би досить багато, а голос збору, в котрім мали би участь усі поважні репрезентанти словянської фільології, певно не прогомів би не звернувши на себе увагу в міродійних сферах«.

Щоб зрозуміти вагу піднесеного авторами поклику на першій місці підручника слов. фільології, досить буде вказати на те, що тепер кожда важніша фільологічна галузь або має вже такі підручники, або працює над їх виданням. Перед зробили германісти, видаючи під редакцією Пауля »Grundriss der germanischen Philologie«: далі випшов такій самий нарис романської фільології під редакцією Гребера, потім величезний нарис клясичної фільології під редакцією Івана Міллера, недокінчений ще нарис індійської фільології, а тепер розпочато вже видане нарису іранської фільології. В тих нарисах оброблює ся по змозі коротко, з показом історичного розвою і здобутків найновіших праць, методику даної дисципліни, граматику, історію, археологію і літературу кожного поодинокого язика і народа, право, державні інституції, етнографію і т. п. Скільки знаємо, проф. Ягіч довгі літа носив ся з думкою видання такого підручника, для котрого конче потрібно є співробітництво спеціалістів із усіх галузей славистики і з кожного словянського народа. Ми не знаємо, що склонило шановного віденського професора до залишення його пляну; в усякім разі піднесення сеї думки чеськими ученими вважаємо дуже щасливим; просктований ними з'їзд зробив би